

QK

495

G74 T54

1819

BOT

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 00613 7608

584.9
F53

GENERALIA GRAMINUM
IN SCANDINAVIA INDIGENORUM
RECOGNITA.

QUE

CONSENSU EXPERIENTISS. FACULT. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

C. P. THUNBERG

COMMENDATORE REG. ORD. DE WASA,

MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. REG. COLL. SANIT. MEMB.
HON. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET NAT. CURIOS. REG. SCIENT. LOND. HOLM.
AGRIC. MED. ET EVANG. SOCIET. OECON. UPSAL. PATR. HOLM. ET CIV.
OECON. FINL. HONOR. WERMEL. WESTM. CALM. ET ÖREBR.
BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. HAFN. MOSCOU. ET HALENS. HIST. NAT. GORENK.
PHILAD. LUND. HARLEM. AMSTELD. OECON. ET INST. LITT. ZELAND. NI-
DROSIENS. TURICENS. LENENS. LINN. LONDIN. REG. SCIENT. PHYS. ET PHYTO-
GRAPH. GOTTINGENS. SCIENT. GOTHOB. MONACH. ERLANG. WETTER.
NANCIENS. MARBURG. MED. PARIS. EMUL. MONSPEL. MED. MATRITENS.
MED. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. ET PETROP. MEDICO CHIR. MEMBRO
NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. ET INSTITUT. NATION. MONSPELIENS. AGRI-
CULT. PARIS. MEDIC. LONDIN. SCANDINAV. FLORENTIN. ET BATAVIN. IND. OR.
CORRESPOND.

P. P.

AUCTOR

CAROLUS JOH. HARTMAN

GESTRIC. HELSINGUS, STIPEND. REG.

IN AUDITOR. BOTANICO D. XXVII NOV. MDCCCXIX.

H. A. M. S.

UPPSALIAE

EXCUDEBANT REGIÆ ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

CELEBERRIMI PROFESSORIS
O L A I S V A R T Z I I
PRÆCEPTORIS IMMORTALIS
MANIBUS

frugum quondam satarum primitias

S A C R A S

voluit debuit
CAROL. JOH. HARTMAN.

584.9
T 53

GENERA GRAMINUM IN SCANDINAVIA
INDIGENORUM RECOGNITA.

Cum finis proximus Botanices sit specierum accurata cognitio, earumque idonea illa ordinatio, quæ naturalis dicitur, ea certe optima est habenda methodus, quæ propositis hisce optime respondeat. Ejusmodi specierum disponendarum methodus, viæ instar regiones diversissimas percurentis, ad singula, quæ appeto, protinus dicit loca. Ordines vero seu familiæ earumque sectiones, Linnæo genera dictæ, regna vel provincias, ad quas unusquisque pertineat, subministrant. In Systemate igitur construendo primo attendendum ad specierum talem ordinationem, ut quæ characteribus h. e. affinitate junguntur, proxime sese tangant, ne via singulas connectens sit labyrinthus. Deinde eadem ratione, qua gentes moribus eisdem habituque denotatae, propriis circumscribuntur limitibus, ita familiæ & genera finibus designentur aptis, ne affines disjungantur, ideoque secunda operatione prior & quidem superior confundatur. His positis, patet quantum naturæ vel ingenio fundatoris debeat methodica ista dispositio. Natura enim oculo non perverso specierum ordinem facile plerumque indicat, dum limites, quibus arcerentur genera, quam sapientissime arbitratie intruduntur. Veritatis hujus sententia nulum est certius indicium, quam farrago ista opinionum de generibus statuendis, tot enim dissensiones quot scriptores: tricæ explicatu eo difficiliores quo minus natura dextram ad eas solvendas porrigit. Illa enim rerum mater species & familias creans, artificialia non constituit genera, & quæso, in familia quadrata e. g. Orchidearum vel Muscorum, quis erit ille magnus, qui absolutum quoddam statuere valeat, Apollo? Naturam itaque in

) 2 (

in speciebus rite coordinandis arte insquamur, serie vero firmiter instructa, artificiali uti licet opera in sectionibus indagationi plantarum incognitarum, memoriaeque sublevandæ, aptissimis constituendis.

Inter familias s. d. naturales eluet GRAMINUM Ordo, longiori ævo, præter pauca generum additamenta, neglectus, subito vero, magis quam plurimi ceterorum vexatus. Scheuchzerus, Dillenio Muscologizæ patri æqualis, Agrostographizæ fundator primus de hisce minus cognitis nobilibusve herbis promeritus, species ex omni Europa pluribusque orbis partibus, assidue collegit; Tournefortii vero principiis adhuc florentibus niniis adhærens, collectoris magis atque descripторis, quam systematici functus est partibus, honorem immortali nostro Linnæo cedens, informem illum acervum specierum, principis in modum regiones regni sui emetientis, in ordinem redigendi atque denominandi. Linnæus species suo tempore cogitas, 350 circiter, in 43 dispergit genera, ita ut horum numerus ad specierum sit = 1 : 8. Eadem ratione ac specierum increvit copia, generum quoque numerus ita auctus est, ut Jussieui Gramineæ 60 genera complectantur; quibus, præter propria, complura e scriptis Adansoni, Halleri, Schreberi, Hostii, Swartzii, Illustrissimique Præsidis etc. collecta addiderunt Willdenow & Persoon. Speciebus denique usque ad 1800 accumulatis, necessaria fuit iterata recepsio, quam solita cum fiducia aggressus est Cel. Palisot de Beauvois. In *Agrostographia* quam A:o 1812 edidit, vestigiis, uti perhibet, insistens Cel. R. Brownii, qui genera graminum systematice definire primus docuit, pristinam quidem proportionem generum ad species, genera constitendo 215, restituit; sed ab aurea illa formula Linnæana: *Genus dabit characterem, non character genus,* proflus recedens & contrariam ingrediens viam, seriem specierum ex affinitate deductam multis locis diripuit, adeoque in postulatione.

tum Systematis primum peccans, vices subiit, quibus obnoxii sunt omnes, qui rem herbariam ad principia a priori stabilita aptare studeant. Palisori systema multis et si vitiis laborans, non nullis correctionibus exhibitis, ei, operis novissimi Cel. Roeperi (Systema Vegetabilium) parti, quæ gramina spectat, pro fundamento inservit.

Examen graminum fere omnium in Scandinavia hucusque repertorum ad horum Auctorum *) methodum inservienti, animadversiones in genera cum antiquiora tum recentissima mihi fere obtulerunt plurimæ, quæ docent species, serie earum, quantum in me fuit, prius ad naturam redacta, generibus sequentibus, diagnostico charactere expressis, complecti posse & debere, cum utriusque systematis postulato hæc methodus, in facillima ad specierum cognitionem normaliter monstranda via, servato naturali earum ordine itidem satisfacere videatur. **)

Character Familiae.

Fruitificatio glumacea.

Calyx (Gluma Juss. Brown) rarius nullus, aut univalvis, saepius bivalvis, uni-multiflorus (secundum numerum corollarum).

Co.

*) Quorum ultimus in characteribus generum proponendis nimis amplius, sectionibus praeterea neglectis, examini specierum non parum difficultatis attulit.

**) *All.* significat Allioni; *Hn.* Hartman; *Lilj.* Liljeblad; *Pal.* Palis. de Beauvois; *R. Br.* Rob. Brown; *Sm.* Smith; *Sw.* Swartz; *Wg.* Wahlenberg e. s. p.

Corolla (Calix Juss. Petianthium Brown) 1-2valvis, valvulis alternis, inæqualibus.

Stamina hypogyna definita, 3, ratus 1, 2 aut 6.

Pistillum unicum, stylis 2, rato uno munitum.

Fructus semen nudum, aut interiori corollæ valvulae adnatum, albumine farinoso, vitello & embryone laterali insuetum.

Radix fibrola aut repens.

Culmus fistulosus, articulatus.

Folia integra vaginaria, vaginis fissis.

Inflorescentia: spiculæ calyce & corollis constructæ, in paniculam aut spicam dispositæ.

Sectio I. Stylus unicus simplex.

Gen. 1. *NARDUS L.* Calyx o. Corolla bivalvis. Stylus unicus.

Spec. 1. *striata L.*

Sect. II. Styli duo.

† *Inflorescentia*: panicula plus minus effusa aut spiciformis.

* *Calyx uniflorus* (exc. *Arundo*; in *Leersia* o.)

2. *AGROSTIS L.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis æqualibus liberis muticis. Corolla 1-2valvis tenuis imberbis, valvulis muticis aut aristæ dorsali instructis.

Spec. 1. *algida Wg.* 4. *rubra Wg.* 7. *straminea Hn. 1)*

2. *alpina Willd.* 5. *vulgaris Schrad.* 8. *Spica venti L.*

3. *canina L.* 6. *alba L.*

3.

1) *A. straminea*: panicula oblonga, ramis glabris; corollæ valvula ex-

3. CALAMAGROSTIS. *Adans.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis subæqualibus glabris muticis. Corolla bivalvis glabra, basi pilis cincta, valvula exteriore aristata subpiculari vel dorsali instructa. — Arundo L.

Spec. 1. <i>arenaria</i> Roth.	5. <i>strietta</i> Hn.
2. <i>lanceolata</i> Roth.	6. <i>lapponica</i> Hn.
(A. <i>Calamagrostis</i> L.)	7. <i>varia</i> Hn.
3. <i>strigosa</i> Hn.	8. <i>arundinacea</i> Roth.
4. <i>Halleriana</i> Hn.	9. <i>Epigejos</i> Roth.
(A. <i>pseudophragm.</i> Schrad.)

4. ARUNDO *Tourn.* Calyx multiflorus bivalvis, valvulis valde inæqualibus. Corolla infima imberbis, superiores basi pilis cinctæ. Spec. 1. *Phragmites* L. 2. *festucacea* Willd. (Fest. arund. Lilj.)

5. STIPA. L. Calyx uniflorus bivalvis, valvulis æqualibus. Corolla bivalvis coriacea pilosa, basi pilis cincta, valvula exteriore apice longissime aristata.

- Spec. 1. *pennata* L.

6. ALOPECURUS L. Calyx uniflorus bivalvis, valvulis basi connatis inuticis. Corolla univalvis membranacea, dorso aristata.

Spec. 1. <i>pratensis</i> L.	3. <i>geniculatus</i> L.
2. <i>agrestis</i> Schreb.	4. <i>fulvus</i> Sm. (A. genic. var. Wg. Fl. L.)

7. PHLEUM L. Calyx uniflorus bivalvis, valvulis æqualibus, nervo

teriore supra medium dorſi aristata, arista calycem æquante; ligula oblonga.

Var. *A. albæ* aliis.

Hab. ad littora marina Hallandiae.

Obs. Agrost. alpinam & caninam (observante Gaudino) corolla unibivalvi variare, TRICHODIUS igitur genus nimis vagum affinibus iterum adjungendum putavi. — Basis corollæ sub lente interdum pilosiuscula,

vo dorsal in aristam brevem excurrente. Corolla bivalvis mutica.

- Spec. 1. *pratense L.* 3. *phalaroides Koel.*
2. *alpinum L.* 4. *arenarium L.*

8. ANTHOXANTHUM *L.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis valde inæqualibus. Corolla minima mutica, glumis 2) sterilibus aristatis inclusa.

Spec. 1. *odoratum L.*

9. PHALARIS *L.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis æqualibus muticis. Corolla mutica, glumis sterilibus muticis 2) major. Spec. 1. *arundinacea L.*

10. MILIUM *L.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis æqualibus muticis. Corolla bivalvis subcoriacea ventricosa nuda glaberrima mutica.

Spec. 1. *effusum L.*

11. LEERSIA *Sw.* Calyx o. Corolla bivalvis. Styli duo. — Phalaris *L.*

Spec. 1. *oryzoides Sw.*

12. DIGITARIA *Hall.* Calyx uniflorus bivalvis, valvulis liberis. Corolla hermaphrodita uni — (2? -) valvis 3) coriacea. — Panicum *L.*

Spec. 1. *humifusa Pers.*

(Melicæ.)

** Ca:

2) Valvulae Corollarum sterilium *Fal.* In Ph. arundinacea minimæ, penicilliformes.

3) Aliis inconspicua squamula ad basin spiculæ valvula audit calycina. unde Willdenowio calyx est trivalvis, & Roemerø bivalvis, ceteris glumis. textura valde inter se differentibus, pro corollis duobus univalvibus, quarum altera neutra, habitis.

** Calyx 2-3florus. (exc. Avenæ.)

13. PANICUM L. Calyx biflorus bivalvis, valvulis inæqualibus. Corolla inferior mascula seu neutra, bivalvis, valvulis inæqualibus membranaceis; superior hermaphrodita, valvulis æqualibus coriaceis.
 Spec. 1. *viride* L. 2. *verticillatum* L. 3. *Crus Galli* L.
14. MELICA L. Calyx bivalvis, valvulis æqualibus, uniflorus cum rudimento secundi, aut biflorus cum rudimento tertii. Corollæ hermaphrod. muticæ.
 Spec. 1. *ciliata* L. 2. *nutans* L. 3. *uniflora* Retz.
15. HOLCUS L. Calyx biflorus bivalvis. Corolla utraque (ſæpius) hermaphrodita; superior dorſo aristata; inferior (nonnumquam mascula) mutica.
 Spec. 1. *lanatus* L. 2. *mollis* L.
16. HIEROCHLOA Gmel. Calyx triflorus bivalvis, valvulis æqualibus. Corolla terminalis hermaphrodita, laterales masculæ.
 — Holcus L.
 Spec. 1. *odorata* Roem. 2. *alpina* Roem.
17. ARRHENATHERUM Pal. Calyx biflorus bivalvis. Corolla superior hermaphrodita mutica; inferior mascula, dorſo aristata. — Avena L.
 Spec. 1. *avenaceum* Pal. (Av. elatior L.)
18. AVENA Toarn. Calyx 2-6florus bivalvis. Corollarum hermaphroditarum valvula exterior apice bifida, arista dorsali setacea. — Avenæ & Aitæ L.
 Sp. 1. *strigosa* Schreb. 4. *pratenis* L. 7. *airoides* Koel.
 2. *fotua* L. 5. *pubescens* L. (Aira subspicata L.)
 3. *brevis* Roth. 6. *flavescens* L. 8. *præcox* Pal.
 9. *caryophyllea* Web.
19. DESCHAMPSIA Pal. Calyx triflorus, aut biflorus cum rudimento 4) tertii, bivalvis. Corollarum hermaphrod. valvula ex-

4) glumi. aut setiformi.

- exterior apice dentata, arista dorsali setacea. — *Aira L.* Wg.
Spec. 1. *bottiniæ Hn.* 2. *alpina Roem.* 3. *cæspitosa Pal.*
20. *AIRA L.* Calyx biflorus bivalvis, valvulis subæqualibus. Corollarum hermaphrod. valvula ext. apice integra aut denticulata, arista dorsali setacea.
Sp. 1. *flexuosa L.* 2. *atropurpurea Wg.*
21. *CORYNEPHORUS Pal.* Calyx biflorus bivalvis, valvulis subæqualibus. Corollarum hermaphrod. valvula ext. aristata, arista dorsali clavata. — *Aira L.*
Spec. 1. *canescens Pal.*
22. *KOELERIA Pers.* Calyx 2-3 florus bivalvis. Corollarum hermaphr. valvula exter. apice integra, mutica aut dorso aristata; arista setacea; interior apice bifida. — *Aira L.*
Spec. 1. *cristata Pers.* 2. *glaucæ DeCand.*
(*Hydrochloæ, Poæ*).
*** Calyx 3 — multiflorus (exc. *Hydrochloæ, Poæ nem.*)
23. *BRIZA L.* Calyx multiflorus bivalvis, valvulis calceiformibus 5) æqualibus. Corollarum valvula ext. basi cordata amplectens.
Spec. 1. *media L.*
24. *HYDROCHLOA Hn.* 6) Calyx 2 — multiflorus bivalvis, valvulis valde inæqualibus. Corollarum valvula exterior dorso convexa obtusa mutica. — *Airæ & Poæ L.*
Spec. 1. *cærulea.* 5. *capillaris. 7)*
2. *airoides.* (*Aira aquatica L.*) 6. *fluitans.*
3. *disfans.* 7. *aquatica.*
4. *maritimæ.*

25.

-
- 5) oblongis concavis apice latioribus obtusis.
6) Nomen ab ἕδω & χλω, quia omnes in uidis crescunt.
7) *H. capillaris*: panicula æquali, pedunculis elongatis capillaceis deflexis, spiculis linearibus 7floris, valvulis coroll. ext. acutiusculis; culmo laxo adscendente. — *Festuc. capillaris Lilj.*
Hab. i Ölandia. *Lilj. Rosén &c.*

25. *POA L.* Calyx 2- multiflorus bivalvis, valvulis subæqualibus carinatis conicis.. Corollarum valvula ext. carinata, acuta mutica, basi ovata..

- Spec. 1. *glaucæ Sm.* 5. *laxa Hænke.* 9. *annua L.*
 2. *nemoralis L.* 6. *alpina L.* 10. *bulbosa L.*
 3. *trivialis L.* 7. *pratensis L.* 11. *compressa L.*
 4. *sudetica Hænke.* 8. *serotina Ehrh.*

26. *DACTYLIS L.* Calyx multiflorus bivalvis. Corollarum valvula exterior acute- carinata, apice breviter aristata; interior apice bifida..

- Spec. 1. *glomerata L.*

27. *FESTUCA L.* Calyx multiflorus bivalvis, spicula brevior. Corollarum valvula exterior dorso teres, apice (tæpius) aristata, subimberbis; interior emarginata angulis scabra. Semen nudum. — *Festuca* & *Bromi L.*

- Sp. 1. *ovina L.* 5. *duriuscula L.* 9. *gigantea Vill.*
 2. *tenuiflora Sibth.* 6. *rubra L.* 10. *? lolliacea Huds.* 8)
 3. *vivipara Sm.* 7. *pratensis Huds.*
 4. *glaucæ Lam.* 8. *elatior Sm.*

28. *TRIODIA R. Br.* Calyx 3-6florus bivalvis spiculam æquans. Corollar. valvula ext. dorso teres, apice emarginata interjecto rudimento aristæ terminalis, basi penicillis pilorum 2. instructa. Semen nudum obtusum. — *Festuca L.*

- Spec. 1. *decumbens Pal.*

29. *BROMUS L.* Calyx multiflorus bivalvis. Corollarum valvula ext. dorso teres imberbis, aristæ subapiculæ; interior angulis subciliata, semini demum adnata..

- Sp. 1. *erectus Sm.* 4. *testorum L.* 7. *secalinus L.*
 2. *asper L.* 5. *mollis L.* 8. *commutatus Schrad.*
 3. *sterilis L.* 6. *racemosus Willd.* 9. *arvensis L.*
 (Arundo, Avenæ.)

2:

†† In-

8) Svecicam, quæ *F. ascendens* Retzii erit, examinare non licuit.
 Anne potius Triticis ad socianda?

3 9088 00613 7608

- †† Inflor. Spica articulata, spiculis nudis composita.
- 30. TRITICUM L.** Spiculæ subsolitariae. Calyx 3-5florus bivalvis, valvulis oppositis una cum valvula ext. corollarum apice aristatis aut muticis. — Tritica, Bromi & Elymus L.
 Spec. 1. *pinnatum* Moench. 4. *repens* L.
 2. *sylvaticum* Moench. 5. *rigidum* Schrad.
 (Fest. gracilis Schrad.) 6. *junceum* L.
 3. *caninum* Host.
- 31. ELYMUS L.** Spiculæ bi-ternatae. Calyx 3-multiflorus bivalvis, valvulis acuminatis lateralibus.
 Spec. 1. *arenarius* L.
- 32. HORDEUM L.** Spiculæ ternatae. Calyx uni- (2?) florus bivalvis, valvulis longe acuminatis corollarum valvula ext. apice longe aristata. — Hordeum & Elymus L.
 Spec. 1. *europaeum* All. 9) 2. *pratense* Huds. 3. *murinum* L.
- 33. LOLIUM L.** Spiculæ solitariae. Calyx 3-multiflorus univalvis rachi oppositus.
 Spec. 1. *temulentum* L. 2. *perenne* L.
- †† Inflor. Spica aggregata, spiculis squamis sterilibus bracteatis.
- 34. CYNOSURUS L.** Spiculæ binatae intra bracteam pinnatae. Calyx 3-multiflorus bivalvis, valvulis acuminatis. Coroll. valvula ext. integra acuminata.
 Spec. 1. *crisatus* L.
- 35. SESLERIA Ard.** Spiculæ aggregatae, squamis bracteatae. Calyx 2-multiflorus, bivalvis, valvulis acuminatis. Coroll. valvula ext. apice lacero-aristata, aristæ media ceteras superante. — Cynosurus L.
 Spec. 1. *cærulea* Scop.

9) In speciminibus Gotländicis a Cl. Rosén allatis, nec non in Germanicis, spiculas semper unifloras inveni cum pedicello secundi, qui vero in ceteris duobus etiam adest. Non mirarer igitur, si omnia secundo flore instructa aliquando occurrent;

QK

495

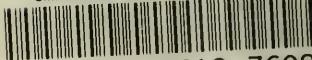
G74T54

1819

BOT

7/1000 C.F.

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 00613 7608